

Pārrunas, sagatavojot aiziešanai no dzīves

(1519)

Mārtiņš Luters

1. Pirmkārt - tā kā nāve ir atvadišanās no šīs pasaules un visām tās darbībām, nepieciešams, lai cilvēks savu laicīgo mantu sakārtotu tā, kā tam vajadzētu būt, vai arī kā viņš nodomājis to sakārtot, lai pēc viņa nāves nepaliktu iemesli strīdiem un naidam, vai arī pārpratumi viņa palikušo draugu starpā. Un šī ir mantiskā jeb ārējā atvadišanās no šīs pasaules un dos atbrīvotību un labumu mantai.
2. Otrkārt - jāatvadās arī garīgi, tas ir - Dieva gribas dēļ labestīgi jāpiedod visiem cilvēkiem, kas mūs aizvainojuši. Savukārt Dieva gribas dēļ piedošana nepieciešama arī no visiem tiem cilvēkiem, kurus, bez šaubām, mēs esam aizvainojuši, vismaz ar kādu ļauna nodarījumu vai pārāk maz labdarības, vai esam bijuši vainīgi pret kristīgo tuvāko mīlestību, lai tādējādi dvēseli nenomāktu jēlkāda darbošanās šajā pasaulē.
3. Treškārt - ja nu tā ikviens guvis atbrīvotību šajā pasaulē, jāpievēršas tikai Dievam, jo aiziešanas ceļš arī ir turp vērsts un vadīts. Un šeit sākas šaurie vārti, šaurā taka uz dzīvošanu, to ikvienam apskaidroti ir jāveic, jo tas ir gan šaurs, bet nav garš (Mt.7:14).
4. Tas notiek, līdzīgi kā bērns no šaurā mitekļa savas mātes miesās ar briesmām un bailēm ienāk šinī plašajā debesu un zemes telpā, tas ir - šinī pasaulē. Tā arī cilvēks cauri šaurajiem vārtiem no šīs dzīves ieiet mūžīgajā dzīvošanā. Un kaut arī debesis un šī pasaule, kurā patlaban dzīvojam, tiek par lielu un plašu uzskatītas, pret nākamo debessvalstību tās ir daudz šaurākas un mazākas, līdzīgi kā mātes miesas pret mūsu tagadējo pasauli.
5. Tādēļ arī mīlēto svēto nomiršanu sauc par jaunu piedzimšanu, un šo svinēšanu latīņu valodā sauc NATALE, tas ir - viņu piedzimšanas diena. Bet nāves šaurā taka liek mums iedomāties, it kā šī dzīve ir plaša, bet nākamā - šaura. Tāpēc arī ir jātic un jāiegaumē bērna miesīgā piedzimšana, kā Kristus teicis Jņ.16:21: "Kad sieva dzemdē, tad tā noskumusi, jo viņas stunda nākusi, bet, kad tai tas bērns dzimis, tad viņa tās sāpes vairs nepiemin tās līksmības dēļ, ka cilvēks dzimis pasaulē". Tādēļ arī nāvē bailes jāpārvar un jāapzinās, ka pēc tās atvērsies liels plašums, un liels būs prieks.
6. Ceturtkārt - šāda sagatavošanās šim gājumam nozīmē: pirmkārt, izsūdzot grēkus, īpaši lielākos, un tos, kas patlaban ar iespējamu pacenšanos ienāk prātā, kā arī sagādājot kristīgā sakramenta īsteni svētās Kristus miesas un asinis (un svaidīšanu). Un pēc tā bijīgi jātiecas un ar lielu pašāvību tās jāsniedz, lai pie tā tiešām nonāktu. Bet kur tas tā nav, vēlēšanās un vajadzība pēc tā lai nebūtu mazāk mierinoša, un tādēļ nedrīkst pārāk nobīties, jo Kristus saka Mk.9:23: "Tas visu paspēj, kas tic". Jo sakramenti jau nav nekas cits kā zīmes, kas kalpo ticībai. Kā mēs to redzēsim, bez ticības tiem nav vērtības.
7. Piektkārt - ar lielu nopietnību un centību jāraugās, lai svētie sakramenti tiktu labi ievēroti, godāti, lai labprātīgi un ar prieku uz tiem pašautos, un lai ar tiem stātos preti grēkam, nāvei un ellei, jo sakramenti ir daudz pārāki par tiem; daudz vairāk jāpievēršas

sakramentiem un viņu tikumiem, nekā jāaplūko grēki. Būtu jāzin kāda īsteni ir to godāšana un tikumi.

8. Godāšana ir mana ticība, ka tas, ko sakramenti sola, ir paties un ar mani notiks, un paties ir viss, ko Dievs tajos saka un norāda, lai mēs varētu teikt līdz ar Dievmāti Mariju stiprā ticībā, Lk. 1:38: "Lai man notiek pēc Tava vārda." Tādēļ, ka šeitans pats Dievs caur priesteri runa, nevarētu Dievam par Viņa vārdiem un darbiem lielāku negodu izradīt, kā apšaubīt to patiesību, un lielāku godu izradīt, kā tiem ticēt un uz tiem pilnīgi paļauties.

9. Sestkārt - lai izprastu sakramentu tikumus, vispirms jāizprot netikumi, pret kuriem sakramenti cīnās, un kādēļ tie mums doti. Tie ir trīs: pirmais - nāves šausminošais tēls; otrs - grēku biedējošā daudzveidība; trešais - nepanesamās Un neizbēgamās elles tēls un mūžīgā pazušana. Šie trīs tēli saaug, kļūst lieli un stipri savā kopībā.

10. Nāve tādēļ kļūst liela un biedējoša, ka mūsu mulķīgā, bailīgā daba to pārāk spēcīgi mūsu acu priekšā iztēlojas. Te nu sāk darboties nelabais, lai cilvēks šo nejauko nāves tēlu labi saskatītu un caur to kļūtu norūpējies, vājš un bailīgs. Jo šeitans cilvēks varētu saskatīt visas briesmīgās, pēkšņās, ļaunās nāves tēlus, kādus vien viņš jebkad redzējis, dzirdējis vai lasījis; pie tam piepinot klāt Dieva dusmas, ka viņš dažkārt grēciniekus tādējādi mocījis un iznīcinot sodījis. Lai viņš cilvēka mulķīgo dabu virzītu uz bīšanos no nāves un uz mīlestību un rūpēm par laicīgo dzīvi, un tādējādi cilvēks, pārlietu aizņemts ar tādām domām, aizmirstu Dievu, no nāves bēgtu un to ienīstu, un galu galā kļūtu Dievam nepaklausīgs un to neatzītu. Jo vairāk nāve tiek apskatīta, apcerēta un iepazīta, jo grūtāka un bīstamāka ir nomiršana. Dzīvē ar domām par nāvi mums vajadzētu nodarboties un pie tās vērsties tad, kad tā vēl ir tālu un šurp vēl nevirzās. Bet šķīroties no dzīves, kad nāve jau pati ir pārāk i tuvu, ir bīstami un bezjēdzīgi to apcerēt. Tad nāves tēls jāizslēdz, to redzēt nevajag gribēt, kā mēs to turpmāk dzirdēsīm. Tātad nāves spēks un stiprums slēpjas mūsu dabas mulķībā un nāves priekšlaicīgā skatīšanā un apcerēšanā.

11. Septītkārt - grēks pieaug un top lielāks arī tādēļ, ka to par daudz ievēro un pārāk dziļi par to piedomā. Tas palīdz mūsu sirdsapziņas mulķībai, kas pat no Dieva kaunas un pati sevi nežēlīgi soda. Te nu velns atradis labu vietīņu, ko viņš meklējis. Te viņš darbojas, te viņš pavairo grēkus un padara tos lielus. Te viņš patur prātā visus tos, kas jebkad grēkojuši, un kas ir nolādēti par daudz mazākiem grēkiem, tā, lai cilvēks kļūtu nedrošs vai lai tas baidītos nomirt un paliktu Dieva aizmirsts un par nepaklausīgu atzīts līdz pat savai nāvei. Pie tam - tanī pat laikā cilvēks domā, ka uz grēku tieši tā jāskatās, un ka tas ir labi, pareizi un derīgi tā darīt. Tā viņš atzīst pati sevi par nesagatavotu un neveiklu tik ļoti, ka pat viņa labie darbi kļūst par grēkiem. Tam tad seko nevēlēšanās nomirt, nepaklausība Dieva gribai un mūžīgs nolādējums. Dziļi aplūkot grēku tad vairs nav ne jēgas, ne laika; tas jāizdara dzīves laikā. Tātad ļaunais gars mums sagroza visu. Dzīves laikā mums nāves, grēka un elles jēga visu laiku jātur acu priekšā, kā teikts Ps.51:5: "Mani grēki ir manā priekšā vienmēr." Bet tad viņš mums aizdara acis un slēpj šīs ainas. Pirms nāves, kad mums acu priekšā jātur tikai mūžīgā dzīvošana, žēlastība un svētlaime, viņš mūsu acis *uzreiz* atdara un biedē mūs nelaikā ar šīm ainām, lai mēs neredzētu īstās ainas.

12. Astotkārt - arī elle kļūst liela un aug, ja nelaikā viņu pārāk ievēro un stipri par to

piedomā. Tam ļoti palīdz neziņa par Dieva lēmumu, tādējādi ļaunais gars dzen dvēseli, lai tā sevi noslogo ar nesvarīgām un nevajadzīgām iedomām, pat ar visbīstamākiem paņēmieniem, un lai tā pēta Dieva lēmuma slepenību, vai tas tiks izpildīts vai nē.

13. Šeit velns veic savu pēdējo lielāko, viltīgāko darbu un varēšanu. Jo tādējādi viņš vada cilvēku, kā viņš to grib - prom no Dieva, lai cilvēks meklētu zīmes Dieva gribai un kļūtu nepacietīgs, jo nezina, vai tiks izredzēts; liek viņam par savu Dievu šaubīties, lai viņš drīzāk gan ilgotos pēc kāda cita dieva, īsi sakot - še ļaunais gars domā izdzēst Dieva mīlestību ar savu sacelto vētru un modināt naidu pret Dievu. Jo vairāk cilvēks še pakļaujas velnam un kavējas pie viņa rosinātām domām, jo bīstamāks ir viņa stāvoklis; un un beigās viņš vairs nespēj noturēties, sāk ienīst un zaimot Dievu. Jo cits nekas tas nav, ko es gribu zināt - vai es esmu izredzēts, jo es gribu visu to pašu zināt, ko Dievs zin, un gribu Viņam līdzināties; lai Dievs nezina tu vairāk kā es. Un vai tad Dievs ir Dievs, ja Viņš vairāk par mani neko nezina? Ļaunais gars patur prātā, cik daudz pagānu, jūdu un kristiešu no tā aizvesti postā, un panāk ar tādām bīstamām un nevajadzīgām domām tik daudz, ka cilvēks, kas labprāt no šīs dzīves šķirtos, kļūst šinī brīdī nevarīgs. Tas nozīmē, ka cilvēks tiek satraukts par elli, ir nobažījies par savu pestīšanu; par to Psalmos ir daudz žēlabu. Kas tam tiek pāri, ir uzveicis grēkus, elli un nāvi.

14. Devītkārt - šinī jomā jāpieliek visas pūles, lai šīs trīs lietas neielistu sevī, nedz arī velnam ļautu tuvoties. Viņi paši stipri uzbruks, lai ar savu izskatu, strīdiem un pierādījumiem pilnībā iegūtu cilvēka sirdi. Un ja tas tiem izdodas, cilvēks ir pazudis, aizmirsis Dievu. Jo šinī laikā ar šīm lietām ir tikai jācīnās un tās jātriec prom. Jo kur valda tikai tās un nav redzams nekas cits, tās piederas tikai velna pārvaldītājā ellē. Bet kas ar tiem grib cīnīties un tos *aizdzīt*, tam nepietiks tikai ar to, ka viņš tos rausta un kaujas un cīnās ar tiem. Jo tie būs priekš viņa pārāk stipri, un kļūs arvien sliktāk un sliktāk. Vienīgā gudrā rīcība ir no tiem novērsties un ar tiem neielasties. Bet kā to izdarīt? Tev būs nāvei pretstatīt dzīvošanu, grēkiem - žēlastību, ellei - debesis. Un neļaut sevi no šīm domām novērst, arī tad ne, ja tev šķiet, ka visi eņģeli un radības, un pat Dievs pats saka ko citu, ko viņi taču nedara. Bet ļaunais gars rada tādu iespaidu. Kas tad būtu jādara?

15. Desmitkārt - tev nevajag nāvi saskatīt vai uzskatīt kā pašu par sevi, nedz tevī vai tavā dabā, ne arī tajos, ko nonāvējušas Dieva dusmas un ko nāve pievarējusi, bet gan ar savām acīm, sirds domām un visiem jutekļiem spēcīgi no šīm domām novērsties, un nāvi stingri un dedzīgi saskatot vienīgi tajos, kas miruši no Dieva žēlastības, un nāvei tikuši pāri tikai iekš Kristus un visiem Viņa svētajiem.

16. Raugi - ar šādām domām nāve tev neliksies ne biedējoša, ne šausmīga, bet gan nicināma un nīcināta, un dzīvošanā apspiesta, un pārvarēta. Jo tikai Kristus ir vienīgā īstā dzīvība, mierinājums un svētlaimība. Jo dziļāk un spēcīgāk tu to iedomāsi un atzīsi, jo vairāk nāves tēls atkāpsies un pats no sevis izzudīs, bez pūlēm un strīdiem. Un tad tava sirds jutīs mieru un varēs ar Kristu un iekš Kristus mierīgi aiziet no šīs dzīves, kā teikts Jņ.atkl.14:13: "Svētīgi ir tie, kas iekš Tā Kunga mirst." Tas skaidrots 2. Moz. 21:6-9, kur Izraēla bērņus koda ugunīgas čūskas, bet ar tām čūskām nebija jācīnās, tiem bija jāredz jau iepriekš beigtā čūska, un tad dzīvās čūskas pašas no tiem atlaidās un pazuda. Tātad tev jāpievēršas tikai Kristus nāvei, tā tu atradīsi dzīvošanu.

Bet, ja tu nāvi citur ieraudzīsi, tad viņa tevi nobeigs lielā satraukumā un mokās. Tā Kristus saka Jņ. 16:33: "Lai jums miers būtu iekš manis. Pasaulē jums būs bēdas."

17. Vienpadsmitkārt - tātad grēku tev nevajag saskatīt grēciniekos, ne arī tavā sirdsapziņā, ne arī tajos, kas tā arī paliek savos grēkos un ir nolādēti, jo tad tu turp nokļūsi un tiks uzveikts. Tev vajag novērst savas domas, bet ne grēku, un tev to būs skatīt no žēlastības viedokļa un šo jēgu ar visu spēku sevī un savu acu priekšā turēt.

18. Žēlastības jēga ir vienīgi tikai Kristus pie krusta un visi Viņa mīļotie svētie. Kā tas jāsaprot? Tā ir žēlastība un žēlsirdība, ka Kristus pie krusta tavus grēkus no tevis noņem, nes tos par tevi un uzveic tos. Un tam stipri jātic un jātur to acu priekšā; un nešaubīties par to nozīmē - saskatīt žēlastības jēgu un veidot to sevī. Tāpat arī visi svētie savās ciešanās un nāvē uzņemas arī tavus grēkus, cieš un darbojas priekš tevis, kā rakstīts Gal.6:2: "Nemiet cits cita nastu, un tā jūs piepildīsiet Kristus bauslību." Un tā Viņš pats saka Mt.11:28: "Nāciet pie manis visi, kas esat bēdīgi un grūtsirdīgi, es jūs gribu atvieglināt." Raugi, tā tu droši vari savus grēkus skatīt, neskarot savu sirdsapziņu. Raugi, tā grēki vairs nav grēki, tie ir pārvarēti un izzuduši Kristū. Jo tāpat kā Viņš tavu nāvi uz sevi uzņemas un to uzveic, lai tā tev nenodara ļaunu, tāpat kā tu tici, ka Viņš to priekš tevis dara, un tu savu nāvi Viņā, nevis sevī redzi, tāpat Viņš arī tavus grēkus uzņemas un savā taisnībā no tīras žēlastības tos uzvar. Ja tu tā ticēsi, grēki tevi nekad vairs nenomāks. Tātad Kristus ir dzīvības un žēlsirdības tēls, pretstats nāves un grēka tēlam, mūsu mierinājums. To saka Pāvils I Kor.15:57: "Slava un pateicība Dievam, ka Viņš mums devis grēku un nāves uzvarēšanu caur mūsu Kungu Jēzu Kristu."

19. Divpadsmitkārt - tev nevajaga elli un mūžīgās mokas ne sevī, ne viņās pašās, ne arī tajos, kas ir nolādēti, uzskatīt ka nolemtību, ne arī domāt par tik daudz cilvēkiem visā pasaulē, kas nav izredzēti. Jo ja tu nebūsi uzmanīgs, šis priekšstats tevi ātri gāzīs un pie zemes nosviedīs. Tāpēc šeit tev sevi jāpiespiež turēt acis aizvērtas uz šādu priekšstatu. Jo tam nav jēgas, kaut arī tu tūkstoš gadu ar to darbotos. Drīzāk tas var tevi pašu pazudināt. Tev jāļauj Dievam būt Dievam, jo Viņš zina vairāk par tevi nekā tu pats.

20. Tādēļ raugies uz debešķīgo Kristus tēlu, kas par tevi nokāpis ellē un bijis Dieva atstāts, gluži kā tāds, kas mūžīgi nolādēts, jo Viņš pie krusta teica: "*Eli, Eli, Lama sabaktam':ak*, mans Dievs, ak, mans Dievs, kādēļ tu mani esi pametis? Raugi, šai skatā tava elle ir uzveikta un tavas šaubas par pestīšanu noskaidrotas. Jo, ja tu ar to vien darbosies un tam ticēsi, ka tas noticis tevis dēļ, tad tu šinī ticībā arī apzināti noturēšies. Tādēļ neizlaid to no acīm un meklē sevi tikai Kristū un ne sevī pašā. Tad tu sevi Viņā atradīsi mūžīgi. Tātad, ja Kristu un visus Viņa svētos uzlūkosi un tev tīkama ir Dieva žēlastība, kas viņus izredzējusi, un tu cieši pie tās turēšies, tad tu jau pats būsi izredzēts. Kā teikts I Moz.12:3: "Lai slavēti visi tie, kas tevi slavē." Bet ja tu neturēšies tikai un vienīgi pie tā, bet iegrimsi sevī, tevī augs nepatika pret Dievu un Viņa svētajiem un arī tevī pašā vairs neatradīsies nekā laba. Tādēļ sargies no tā, jo tad ļaunais gars ar daudzām viltībām tevi pazudinās.

21. Trispadsmitkārt - šis trīskāršais skats jeb sadursme skaidrota Soģu 7:16, kad Gideons ar trīssimt vīriem nakti no trim pusēm uzbruka midiāniešiem, bet nedarīja neko vairāk, kā tikai lika pūst taures un sasist krūzes, un naidnieki tad bēga un paši dabūja galu. Tādējādi arī nāve, grēks un elle ar visiem saviem spēkiem bēg, tiklīdz

mēs Kristu un Viņa svēto gaišos tēlus sevī turam - naktī, tas ir ticībā, kas ļaunos spēkus neredz un negrib redzēt, bet gan mūs ar Dieva vārdu, līdzīgi kā ar taurēm, uzjunda un spēcina.

22. Tā arī Jesajas tēlojums 9. nod. 4. pantā visai jauki vēršas pret šīm trim ainām, un runā par Kristu: "Jo viņa nastas jūgu un viņa muguras rīksti, un viņa dzinēja scepteri tu esi pieveicis, gluži kā midiāniešu laikā", ko Gideons pievārēja. It kā viņš teiktu: tavas tautas grēks, kas ir smags "nastas jūgs" tavai sirdsapziņai, un nāve, kas te domāta kā "rīkste" jeb sods, kas spiež viņa muguru, un elle, kas ir "dzenuļa scepteris un vara" un prasa mūžīgu maksu par grēkiem, to visu tu esi salauzis un pievārējis. Gluži tāpat kā tas noticis Midiāna laikā, tas nozīmē - ar ticību, caur kuru Gideons bez zobenu cirtieniem padzina ienaidniekus. Kad Kristus to ir darījis? Pie krusta! Jo tieši tur Viņš sevi priekš mums sagatavojis, pats kā trīskāršs tēls, lai mēs savu ticību virzītu pret tiem trim tēliem, jo ļaunais gars un mūsu pašu daba mums piepalīdz, lai izrautu mūs no ticības. Šis ir dzīvais un nemirstīgais tēls pret nāvi, ko Kristus cietis, bet ar savu augšāmcēlšanos apliecinājis, ka Viņš nāvi ar savu dzīvošanu uzveicis. Viņš ir Dieva žēlastības tēls pret grēku, ko Viņš uz sevi uzņēmies un ar savu bezgalīgo padevību pārvarējis. Viņš ir debesu tēls, kas Dieva pamests kā nolādētais, nu caur savu visvareno mīlestību elli uzveicis un pierādījis, ka Viņš ir Dieva mīļotais Dēls. Un to pašu devis arī mums visiem, lai mēs ticētu.

23. Četrpadsmitkārt, turklāt viņš ne tikai pats sevī uzveicis bezgalīgi daudz grēku, nāvi un elli un dāvājis mūsu ticībai. Bet gan, par mierinājumu daudziem, arī pats ticis kārdināts un pārvarējis to, ko mēs šajos tēlos saskatām. Viņu, tāpat kā mūs, satrauca nāves, grēka un elles tēli.

24. Jūdi Kristum nāvi notēloja, sakot: "Lai nu Viņš nokāpj no krusta; jo viņš citus ir izdziedinājis, lai nu palīdz pats sev." Tātad viņi it kā teica: redz, redz, tā ir nāve, Tev jāmirst, tur nekas nelīdzēs. Taisni tāpat kā velns mirstošam cilvēkam rāda nāves tēlu, un ar tās briesmīgo priekšstatu sabiedrē cilvēka muļķīgo dabu.

25. Grēku viņi tam notēloja, sakot: "Ja tu esi Dieva Dēls, tad kāp no krusta zemē. Citus Viņš pestījis un sevi pašu nevar pestīt" utt., Mt.27:40-42. Viņi it kā teica: Viņa darbi bija viltus darbi un pilni mānīšanas. Viņš ir nevis Dieva, bet velna dēls ar miesu un dvēseli. Viņš nekad nav darījis neko labu, vien tikai ļaunumu. Un, tāpat kā jūdi Kristum šos trīs tēlus juceklīgi vienu caur otru rādīja, arī cilvēkam viņi tāpat uzreiz juceklīgi uzbrūk, lai viņš apjuku un izsamistu. Tāpat kā Tas Kungs apraksta Jeruzalemes izpostīšanu Lk. 19:43-44, ka viņu ienaidnieki tos ielēnca ar gruvešiem, lai tie nevarētu izkļūt ārā - tā ir nāve. Otrkārt - lai viņi no visām pusēm baidītos un šaudītos, jo viņi nekur nevar palikt - tie ir grēki. Treškārt - lai viņi tos nosistu gar zemi un akmeni uz akmens neatstātu - tā ir elle un izmisums.

26. Elli viņi Tam rādīja, sacīdami: "Viņš paļaujas uz Dievu, redzēsim, vai Viņš to atpestīs, jo Viņš saka, ka esot Dieva Dēls", it kā viņi teiktu: Viņš pieder ellei, Dievs nav Viņu izredzējis, Viņš ir mūžīgi nolādēts. Te nelīdz ne paļāvība, ne cerība; viss velti.

27. Kā mēs nu redzam, Kristus par šiem vārdiem un šausmu tēliem klusēja un ar tiem necīnījās. Viņš izlikās tos neredzam un nedzirdam, neatbildēja nevienam no tiem. Un, ja vien Viņš būtu atbildējis, Viņš būtu devis iemeslu tam, ka viņi vēl vairāk un briesmīgāk būtu kļaidājuši un darījušies. Bet Viņš tikai paļāvās uz sava Tēva

žēlsirdību tik ļoti, ka Viņš aizmirsa viņam piesolīto nāvi, grēku un elli, un lūdza par tiem, kas Viņam to solīja, par viņu grēkiem, nāvi un elli, Lk.23:34. Tā arī mums jāļauj, lai šie tēli uzbrūk un pazūd, kā viņi to grib un spēj, un tikai jāpiedomā, ka esam atkarīgi no Dieva gribas, tas ir -ka mēs esam iekš Kristus un cieši ticam, ka mūsu nāvi, grēkus un elli Viņš par mums ir uzveicis un tā nav mums bīstama; un ka vienīgi Kristus tēls ir mūsos, un vienīgi ar Viņu mums jārunājas un jādarbojas.

[Sakramentu pielietošana un to spēks]

28. Piecpadsmītkārt - nu esam atkal nonākuši pie svētajiem sakramentiem un viņu tikumiem, lai mācītos, kādu labumu tie dod un kā tos pielietot. Kam nu ir parādīta žēlastība un dots laiks, lai izsūdzētu grēkus, un viņš ticis attaisnots, apskaidrots un svaidīts, tam nu gan ir svarīgs iemesls mīlēt un slavēt Dievu, un tam pateikties, un mierīgu prātu pamest šo pasauli. Jo viņš uz to mierīgi paļaujas un tic sakramentiem, kā iepriekš teikts. Jo iekš sakramentiem caur priesteri darbojas tavš Dievs, pats Kristus ar tevi runā; tie nav cilvēku darbi un vārdi. Tur pats Dievs tev pasaka visu ar vārdiem, kurus te teicis Kristus, un Viņš grib, lai sakramenti ir to apliecinājums un vēstījums. Kristum bija jāuzņemas ar savu dzīvošanu tava nāve, ar savu paklausību - tavi grēki, ar savu mīlestību - tava elle, un to jāuzveic. Ar to tu caur šiem sakramentiem tiks iemiesots un savienots ar visiem svētajiem un nonāksi īstenā svēto pulkā, lai viņi ar tevi Kristū nomirtu, tavus grēkus uzņemtos un elli uzveiktu.

29. No tā izriet, ka sakramenti, kas ir Dieva izteiktie vārdi, ko runā priesteris, ir liels mierinājums un reizē redzama zīme Dieva sludinājumam, pie kura jāturas ar lielu ticību kā pie laba ceļa spieķa, ar kādu patriarhs Jēkabs gāja cauri Jordānai, I Moz.32:10, jeb arī jāraugās uz to kā uz gaismekli, kuru jāuzlūko, ejot cauri tumšajiem nāves, grēka un elles ceļiem, kā pravietis to saka Ps. 119:105: "Tavs vārds ir manām kājām spīdekļis". Arī Sv.Pēteris ir teicis II Pēt.1:19: "Un mums ir jo stiprs praviešu vārds, un jūs darāt labi, to vērā ņemdami it kā sveci, kas spīd tumšā vietā." Cits nekas nāves grūtībās nespēj līdzēt. Jo ar šīm zīmēm visi tiks uzturēti, kas paši tās uzturēs; tās norāda uz Kristu un Viņa tēlu, lai tu pret nāves, grēka un elles tēliem varētu teikt: Dievs mani pieņēmis un devis noteiktu zīmi savai žēlastībai caur sakramentiem, ka Kristus savā dzīvošanā manu nāvi pārvarējis, savā paklausībā manus grēkus ar savām ciešanām izpircis, savā mīlestībā manu elli ar savu pašāvēību iznīcinājis. Šī zīme, tāds apsoliņums manai svētlaipei, man nemelos un mani nemaldinās. To teicis Dievs, un Dievs nemelo ne vārdos, ne darbos. Bet kas ar to lepojas un uz Sakramentiem balstās, tam izredzētība un apsoliņums paši nāks, bez viņa rūpēm un pūlēm.

30. Sešpadsmītkārt: šeit nu slēpjas vislielākais spēks, lai svētie sakramenti, kuros cildenie Dieva vārdi, solījumi un zīmes piepildās, tiktu ievēroti un godā turēti, un uz tiem būtu pašāvēība. Tas nozīme - nedrīkst šaubīties ne par sakramentiem, ne par tam lietam, kam tie ir noteiktas zīmes. Jo tiklīdz iestājas šaubas, viss ir pagalam. Jo tā, kā mēs ticēsim, tā arī ar mums notiks, kā Kristus saka Mt. 15:28. Ko līdz, ja tu iedomājies un tici, ka citu grēki, nāve un elle ir uzveikti Kristū, ja tu netici, ka arī tavi grēki, tava nāve un tava elle tāpat uzveikti un zuduši, un tu arī esi atpestīts? Sakraments būtu gluži veltīgs, kamēr tu neticēsi lietām, kas tev pašam tiek rādītas,

iedotas un apsolītas.

31. Tas ir visbriesmīgākais grēks, kas var notikt, ja pašu Dievu Viņa vārdos, zīmēs un darbos uzskata par meli, kas runā, apliecina un sola to, ko Viņš nedomā un negrib darīt. Tādēļ sakramentus nevajag apstrīdēt, jābūt ticībai, kas dod paļāvību un mīlu prātu, saņemt šīs Dieva zīmes un apsolījumus. Kas gan tas būtu par Pestītāju vai Dievu, kas mūs j nevarētu vai negribētu atpestīt no grēka, nāves, elles? Diženam jābūt tam, ko patiesais Dievs sola un dara. Bet tad nāk velns un mēģina tev iestāstīt: vai tad, ja es sakramentus būtu necienīgi uzņēmis, man tāda žēlsirdība tiktu liegta? Šeit tad met krustu, neļauj cieņai vai necieņai sevi satraukt, pievērsies tikai ticībai, ka tās ir noteiktas zīmes, patiesie Dieva vārdi; ticība dos izredzētību, šaubas padarīs necienīgu.

32. Tādēļ ļaunais gars grib tev jaukt izredzētību vai necienību, lai tevī iesētu šaubas un caur to tu nonicinātu sakramentus un to darbus, un Dievu Viņa vārdos padarītu par meli. Dievs tava goda dēļ tev nedod neko; Viņš arī savus vārdus un sakramentus nebalsta uz tavu godu, bet gan aiz tīras žēlastības viņš tevi - necienīgo pievērs savam vārdam un savām zīmēm. Pie tā tev cieši jāturas un jāsaka: tas ir Dievs, kas man dod un ir devis savas zīmes un vārdus, ka Kristus dzīve, žēlastība un debesis padarījušas manus grēkus, nāvi un elli man nekaitīgus, un Viņš par to arī gādās. Ja priesteris mani ir attaisnojis, es uz to paļaujos, kā uz paša Dieva vārdu. Ja tie ir Dieva vārdi, tad tā būs patiesība. Pie tā es palieku, ar to es! miršu. Jo tev jāuzticas priesterā attaisnojumam, itin kā kad Dievs tev būtu kādu īpašu eņģeli vai apustuļi sūtījis vai pat Kristus pats tevi būtu atpestījis.

33. Septiņpadsmitkārt - raugi, tāda priekšrocība ir tam, kas nonācis pie sakramentiem, ka viņš sasniedz Dieva zīmes un iegūvis Dieva labvēlību, lai viņš varētu i savu ticību kopt un stiprināt. Viņš ir Kristus tēla un labestības aicināts. Citi bez šīm zīmēm tikai savā ticībā darbojas un to ar savas sirks tiekšanos sasniedz. Viņi pastāvēs, kamēr turēsies savā ticībā.

34. Tātad arī par altāra sakramentu tev jāsaka: ja priesteris man devis Kristus mirušās miesas, kas ir zīme un apsolījums Kristus draudzei un visiem eņģeļiem un svētajiem, ka viņi mani mīl, par mani gādā, lūdz un ar mani cieš, mani spēcina, uzņemas manus grēkus un uzveic elli. Tā tas būs, un tā tam jābūt. Dievišķā zīme mani nemāna, un es to neļaušu sev atņemt. Es drīzāk noliegšu visu pasauli un sevi pašu, nekā par to šaubīšos. Mans Dievs man ir zināms un ir patiesi šinī zīmē un apsolījumā. Vai nu es esmu vai neesmu Viņa cienīgs, es j tomēr esmu kristietībai piederīgs pēc šī sakramenta sludinājuma un liecības. Labāk lai es i būtu necienīgs, ja Dievs nebūtu patiesība. Lai velns tevi rauj, ja tu man saki ko citu.

35. Un, raugi, ir daudz ļaužu, kas ļoti gribētu būt droši vai redzēt kādu zīmi no debesīm, kas liecinātu, ka viņi ir kopā ar Dievu un zinātu tā gādību. Bet ja viņi arī šo zīmi saņemtu un tomēr tam neticētu, ko gan tas līdzētu? Ko līdz visas zīmes bez ticības? Ko gan jūdiem līdzēja Kristus un apustuļu zīmes? Ko gan vēl pat šodien līdz augsti godātās sakramenta zīmes un Dieva vārdi? Kādēļ tad viņi neturas pie sakramentiem, kas ir zināmas un iedibinātas zīmes, ko visi svētie pārbaudījuši un izmēģinājuši, ko atzunuši visi tie, kas ticējuši, un kas piepilda visu, ko apliecinājušas?

36. Tātad mums jānācās sakramentus pazīt, kas tie tādi ir, kam viņi kalpo, kā tie būtu

jāpielieto. Tādējādi mēs ieraugām, ka nav nekā varenāka virs zemes, kas spētu bēdu nomāktas sirdis un sliktu sirdsapziņu vēl labestīgāk mierināt. Jo sakramentos ir Dieva vārdi, tie kalpo, lai mūs parādītu Kristum un apsola mums ar visu Viņa labestību, kas ir arī Viņš pats, stāties pretī grēkiem, nāvei un ellei. Nav neka tāda, ko mēs vel vairāk un labprātāk gribētu dzirdēt, kā grēku, nāves un elles uzveikšana. Tas notiek mūsos caur Kristu, ja pareizi izprotam sakramentus.

37. Izprašana nav nekas cits, kā ticība; tā tad - kā sakramenti caur Dieva vārdu tiek uzņemti un pildīti to uzliktie pienākumi. Tādēļ nepieciešams, lai ne tikai tos trīs tēlus mēs Kristū redzētu un ar tiem viņu pretmetus *aizdzītu* un uzveiktu, bet lai mums būtu noteikta zīme, kas mums apliecinātu, ka tas mums ir dots. Un tie ir sakramenti.

38. Astoņpadsmitkārt - neviens kristīgs cilvēks sava mūža galā nedrīkst šaubīties par to, vai viņš nav palicis viens ar savu nāvi, bet viņam jāapzinās, ka uz viņu noraugās daudzas acis, kā to apliecina sakraments. Vispirms jau Dievs pats un Kristus, tādēļ ka viņš tic Viņa vārdiem un pietvēries Viņa sakramentiem. Un pēc tam - mīļie eņģeļi, svētajie un visi kristieši. Jo nav nekādu šaubu, kā to liecina altāra sakraments, ka tie visi kopā savienojas vienā veselā ķermenī un plūst uz viņa locekļiem, palīdz viņam uzveikt grēkus, nāvi un ellī un cieš kopā ar viņu. Tā mīlestības spēks un svēto vienotība kļūst patiesa un stipra.

39. Un kristīgam cilvēkam tā tas arī jāuzskata, un tam nav par to jāšaubās. Tā viņš iegūst drosmi nomirt. Jo, kas par to šaubās, tas netic Kristus mirušo miesu augstajam Sakramentam, kurā tiek norādīta, apsoluta un nolemta visu svēto klātbūtne, palīdzība, mīlestība, mierinājums un atbalsts visās likstās. Jo, ja tu tici Dieva zīmēm un vārdiem, tad Dievs nenovērs acis no tevis, kā viņš to saka Ps. 32:8: *Firmabo super te oculos Meos* utt. "Mana acs būs pār tevi, lai tu nepazustu." Tāpat kā Dievs tevi redz, tāpat uz tevi noraugās visi eņģeļi, visi svētie, visas radības. Un, ja tu šajā ticībā paliksi, viņi visi izstieps rokas; un ja tava dvēsele tevi atstās, viņi būs klāt un satvers to, un tu nepazudīsi.

40. Tas tika apliecināts ar Elīsu, 2. Ķēn. 6:16-17, kas savam kalpam teica: "Nebīsties, jo to ir vairāk, kas pie mums, nekā to, kas pie viņiem ir", kaut arī ienaidnieki tos bija aplenkuši un nevienu citu tie neredzēja. "Tad Tas Kungs tā puiša acis atdarīja, ka tas redzēja; un raugi, tas kalns bija pilns ugunīgu zirgu un ratu". Un tā nešaubīgi notiek katram, kas Dievam tic. Tā saka arī vārdi Ps. 34:8: "Tā Kunga eņģeļi apmetas ap tiem, kas Viņu bīstas, un tos izglābj". Un Ps. 125:1: "Kas uz To Kungu cerē, tie nešaubīsies, bet mūžīgi pastāvēs kā Ciānas kalns. Ap Jeruzalemi ir kalni, bet tas Kungs ir ap saviem ļaudīm no šī laika mūžīgi". Ps. 91:11: "Jo Viņš saviem eņģeļiem par tevi pavēlēs, ka tie tevi pasargās uz visiem taviem ceļiem. Ka tie tevi uz rokām nesīs, ka tu savu kāju pie akmens nepiedauzīsi. Uz lauvām un odzēm tu kāpsi virsū un samīsi jaunus lauvus un pūķus". Tas nozīmē, ka viss velna spēks un viltība tev neko nenodarīs. "Viņš pie Manis tveras, tāpēc Es viņu izglābšu; viņš pazīst Manu vārdu, tāpēc Es viņu paaugstināšu. Viņš Mani piesauc, un Es viņu saklausīšu; Es viņam esmu klāt bēdās, Es viņu gribu izraut un viņu pagodināt. Ar ilgu dzīvošanu Es viņu gribu paēdināt un viņam parādīt savu pestīšanu." Tāpat runā arī apustulis Ebr. 1:14, ka eņģeļi, kuru ir bezgala daudz, vienmēr gatavi kalpot to labā, kas debessprieku iemantos. Tādēļ arī svētais patriarhs Jēkabs, kad tam bija jāmirst, saka I

Moz. 49:29: "...es saviem ļaudīm tikšu piepulcināts". Un viņš nomira un tika saviem ļaudīm piepulcināts. Tā arī Dievs runāja uz Mozu un Āronu, 4 Moz. 20:24; 5. Moz. 32:50: "...un topi saviem ļaudīm piepulcināts". Ar to ir izteikts tas, ka nāve ir iešana pie daudz vairāk ļaudīm, nekā tie, kurus pametam.

41. Tās visas ir diženas lietas, kas gan spēj tām noticēt? Tāpēc mums jāzin ka Dieva darbi ir tādi darbi, kas varenāki par tiem, ko kāds spēj iedomāties; un Viņš liek tiem izpildīties tādās mazās sakramenta zīmēs, lai tās mūs mācītu, cik varena lieta ir patiesa ticība Dievam.

42. Deviņpadsmitkārt - bet lai neviens neiedomājas mēģināt tādas lietas veikt saviem spēkiem, bet tam gan pazemīgi jālūdz Dievs, lai Viņš tādu ticību un saprašānu ar saviem svētajiem sakramentiem mūsos izraisa un uztur, un tam jātuvojas ar bijāšanu un pazemību, un mēs sev šos darbus nepierakstam, bet gan Dievam godu atdodam. Pie tā visiļ svētie eņģeli, it īpaši savs eņģelis, Dievmāte, visi apustuļi un visi mīļotie svētie jāpiesauc*, it sevišķi tāpēc, ka Dievs tā devis īpašu svētsvinīgu bijību; bet jālūdz arī, lai šaubas nemāktu un lai lūgšanas tiktu uzklausītas. Tam ir divi iemesli.

43. Pirmais - ko cilvēks tagad ir dzirdējis no Svētajiem Rakstiem, kā Dievs saviem eņģeļiem ir pavēlējis un kā teikts sakramentā, tiem jāmīl un tiem jāpalīdz visiem, kas ir ticīgi. Tas no viņiem jāgaida un pēc tā jāsniedz: ne jau tas, ka viņi to nezina vai kā citādi to nedara, bet ka ticība un pašāvēība uz tiem un caur tiem uz Dievu kļūst jo stiprāka, un līksmāka kļūst pietuvošanās nāvei.

44. Otrs ir tas, ko Dievs mums pavēlējis. Ja mēs gribam lūgties, tad mums jo stipri jātic, ka notiks tas, ko mēs lūdzam, un ka tas patiesi būs. Āmen. Mt. 21:22; Mk. 11:24. Šī pati vēlme arī jāvirza uz Dievu un jāsaka: mans Dievs, Tu esi vēlējis lūgt un ticēt, ka lūgums tiks uzklausīts. Tāpēc es lūdzos un pašļaujos uz to, ka Tu no manis neatstāsies un dosi man īstenu ticību. Turklāt visu savu mūžu jālūdz Dievs un Viņa svētie par īstenu ticību savā pēdējā stundā, kā tik jauki tiek dziedāts Vasarsvētku dienā: nu lūdzam Svēto Garu īstu ticību mums dot utt. Kad dosimies mājup no šī posta, utt.. Un, kad pienākusi nāves stunda, pie Dieva jāvēršas ar šo pašu lūgšanu, ar Viņa bausli un apsolījumu, bez šaubīšanās, vai tas tiks uzklausīts. Jo tā kā Viņš pats ir vēlējis lūgties un lūgšanā pašļauties, tā arī devis svētību lūgšanai, kādēļ tad vēl šaubīties, vai Viņš to tādēļ ir darījis, lai uzklausītu un izpildītu?

45. Divdesmitkārt - nu raugi, ko gan tavš Dievs priekš tevis vēl vairāk varētu darīt, lai tu nāvi pašāvēīgi pieņemtu, nebaidītos un to uzveiktu? Viņš norāda un dod tev Kristū dzīvības, žēlastības un svētlaiimes tēlu, lai tu par grēku, nāvi un elli nešausminātos. Viņš arī ļauj tavam kārdinājumam uz grēku, nāvi un elli krist uz savu Dēlu, un ar to māca tevi saturēties, un padara tos nekaitīgus un pie tam paciešamus. To visu Viņš tev dod kā drošu patiesības zīmi, lai tu par to nešaubītos, proti - tie ir svētie sakramenti. Viņš pavēl šāvienī: eņģeļiem, visiem svētajiem, visām radībām, lai tās kopā ar viņu uz tevi noraudzītos, tavu dvēseli redzētu un to saņemtu. Viņš prasa, lai tu to no Viņa lūgtu un būtu drošs, ka tas tiks uzklausīts. Ko gan Viņš vairāk varētu darīt, vai kas Tam būtu jādara?

46. Tādēļ nu tu redzi, ka Viņš ir patiess Dievs un dara ar tevi taisnus, lielus dievišķus darbus. Kādēļ tad Viņš nevar arī tev uzlikt kaut ko lielu, tādu, kāda ir nāve, ja Viņš par to dod lielu izredzētību, palīdzību un spēku? Ar to Viņš rāda, ko spēj Viņa žēlastība, kā

rakstīts Ps. 111:2: "Tā Kunga darbi ir lieli, tie top meklēti no visiem, kam pie tiem labs prāts! ir". Tādēļ jāpielūko, lai mēs ar lielu sirdsprieku pateiktos par Viņa dievišķo gribu, ka Viņš! pret nāvi, grēku un elli mums tādu brīnumainu, bagātīgu un neizmērojamu žēlsirdību! parādījis. Un nevajag no nāves tik ļoti bīties, bet slavēt un mīlēt Dieva žēlastību. Jo Dieva; mīlestība un tā slavēšana ļoti stipri atviegļina nomiršanu, kā Viņš to teicis Jes. 48:9: "Savaj Vārda dēļ es savu dusmību pavilcināšu un savas slavas dēļ Es savaldīšos tev par labu, lai Es! tevi neizdeldu." Uz to lai mums palīdz Dievs. Āmen.

* Šis ir rakstīts 1519. gadā. Vēlāk Lutera par svēto un Dievmātes piesaukšanu runā tikai kā par viņu ticības piemēru, pēc kura mums jācenšas. Skat. Šmalkaldes artikulus, 2. artikula sadaļu "Par svēto piesaukšanu".